

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής (**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**), να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «Πρέπει να ξέρεις ότι οι Ρωμαίοι δεν έχουν χτυπηθεί από ένα μόνο βέλος (πλάνη), δηλ. τα άζυμα, αλλά πολλά και διάφορα βέλη, που πρέπει να απομακρύνουμε.»> χρήση αζύμων στη Θ. Λειτουργία
- «Στο άγιο σύμβολο [της Πίστεως] κάνουν την ακόλουθη κακόβουλη και επικίνδυνη προσθήκη: «Και εις το Πνεύμα το άγιον, το κύριον και ζωοποιόν, το εκ του Πατρός και Υιού εκπορευόμενον».> Filioque

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 2, 5. Η διεθνής ακτινοβολία του Βυζαντίου, στ. Το Σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών] μπορεί να γίνει σύνδεση με το απόσπασμα:

- «Η έριδα, η οποία οδήγησε... και από τον Υιό».

Για την απάντηση στο δεύτερο σκέλος του ερωτήματος, οι μαθητές/-τριες αναμένεται να αξιοποιήσουν την πληροφορία του τίτλου του παραθέματος και να προβούν σε έναν κριτικό σχολιασμό αναφορικά με το περιεχόμενο της επιστολής και την ιδιότητα-σκοπιμότητα του συντάκτη. Πιο συγκεκριμένα, από τους/τις μαθητές/-τριες αναμένεται να αναφερθεί ότι το κείμενο εστιάζει στα θεολογικά και δογματικά ζητήματα που οδήγησαν στο Σχίσμα του 1054: εν προκειμένω χρήση των αζύμων και Filioque. Στο πλαίσιο του περαιτέρω κριτικού σχολιασμού, οι μαθητές/-τριες αναμένεται να συνδέσουν ερμηνευτικά (και κατ' επέκταση να δικαιολογήσουν) την επιλογή αυτή (έμφαση σε θεολογικά/εκκλησιαστικά θέματα) με την ιδιότητα του συντάκτη της επιστολής (πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης) καθώς και με τον απώτερο στόχο του να πείσει, δεδομένου ότι συμμετείχε ως αντιπρόσωπος της Κωνσταντινούπολης στις διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στο Σχίσμα των δύο Εκκλησιών το 1054.

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 2, 5. Η διεθνής ακτινοβολία του Βυζαντίου, στ. Το Σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών] μπορεί να γίνει σύνδεση με το απόσπασμα:

- «Για το Σχίσμα μεγάλες ευθύνες πρέπει να αποδοθούν στον πατριάρχη Μιχαήλ Κηρουλάριο.... στις διαπραγματεύσεις της Κωνσταντινούπολης».

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής (**ΚΕΙΜΕΝΟ Β**), να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «Για την πολιτική εξουσία (τον Αυτοκράτορα) το σχίσμα ήταν μια ήττα δεδομένου ότι διασπούσε την οικουμενική ενότητα του Κράτους»> διάσπαση οικουμενικής ενότητας
- «Επίσης, η επικοινωνία και η συνεργασία, οι οποίες ήταν αναγκαίες ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση δυσκολεύτηκαν πάρα πολύ μετά το σχίσμα και αντιθέτως προκλήθηκε ένα κλίμα αμοιβαίου ανταγωνισμού και αντιπάθειας».> διακοπή επικοινωνίας και όξυνση ανταγωνισμού μεταξύ Ανατολής και Δύσης
- «[...]άνοιξε τον δρόμο προς την πτώση της Αυτοκρατορίας... κορυφώθηκε με τις βίαιες συμπεριφορές που εκδήλωσαν οι Λατίνοι λεηλατώντας την Κωνσταντινούπολη το 1204.» > σύνδεση με το αποτέλεσμα της Δ΄ Σταυροφορίας-πρώτη Άλωση Κωνσταντινούπολης- Λατινοκρατία.